

- N.B. :** (1) Attempt any **five** questions.
(2) **All** questions carry **equal** marks.

1. Discuss the factors that have contributed to change and continuity in Indian society.
2. Write an essay on 'scheduled caste' in Modern India.
3. Discuss the various perspectives to understand the problem of rapid population growth.
4. Discuss the policies of various countries aiming at stabilization population.
5. Bring out the difference between health and disease. How far study of sociology is useful in the eradication of diseases ?
6. Describe various health systems of medicine in India.
7. What is Globalization ? Discuss in detail the characteristics of globalization.
8. Point out the impact of globalization on rural life.
9. Point out the effects of globalization on culture, media and technology in India.
10. Write short notes on any **two** of the following :-
 - (a) Democracy and secularism
 - (b) NGO's and Health
 - (c) New Economic Policy
 - (d) Impact of Globalization on the Middle Class.

(मराठी रूपांतर)

- सूचना :** (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. (प्रत्येकी २० गुण)
(३) मराठीतून उत्तरे लिहिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी इंग्रजी प्रश्न-पत्रिका अवश्य पहावी.
१. भारतीय समाजाच्या परंपरा व परिवर्तनास कारणीभूत असलेल्या घटकांची चर्चा करा.
 २. आधुनिक भारताच्या निम्नजाती यावर निबंध लिहा.
 ३. भ्रमसाठ वाढणाऱ्या लोकसंख्येची समस्या समजून घेण्यासाठी विविध दृष्टीकोनांची चर्चा करा.
 ४. विविध देशांच्या लोकसंख्या नियंत्रण धोरणांची चर्चा करा.
 ५. सुदृढता आणि आजार यांच्यातला फरक स्पष्ट करा. समाजशास्त्राच्या अभ्यासाचा आजारपण दूर करण्यासाठी कितपत उपयोग होतो ?
 ६. भारतातील विविध वैद्यकीय पद्धतींचे वर्णन करा.
 ७. जागतिकीकरण म्हणजे काय ? जागतिकीकरणाच्या वैशिष्ट्यांची सविस्तरपणे चर्चा करा.
 ८. जागतिकीकरणाचा ग्रामीण जीवनावर झालेला परिणाम विशद करा.
 ९. भारतीय संस्कृती, माध्यम आणि तंत्रज्ञान ह्यावर जागतिकीकरणाचे झालेले परिणाम नमूद करा.
 १०. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा द्या :-
 - (अ) लोकशाही आणि धर्मनिरपेक्षता
 - (ब) निमसरकारी आरोग्य संस्था आणि आरोग्य
 - (क) नवीन आर्थिक धोरण
 - (ड) जागतिकीकरणाचे मध्यम वर्गावर झालेले परिणाम.
